

Skejby er bedst af alle

Den overordnede vinder af Danmarks Bedste Hospital findes blandt de bedste hospitaler i tre kategorier: De største, de mellemstore og de mindre hospitaler. Skejby vinder samlet, fordi hospitalet gennemsnitligt når et pointniveau pr. speciale, og som hospital, som hæver sig over vinderne af de øvrige kategorier – Kolding og Vejle.

	Basale nøgletal Point	Støttefunktioner m.v. Gennemsnitligt antal Point	Behandlinger Point	Samlet Point	
1	Skejby Sygehus	80	88	139	307
2	Vejle Sygehus	65	93	117	263
3	Kolding Sygehus	65	82	123	210

Skejbyånden. Ledelsen på Skejby underkastes et rutinetjek af egne folk præget af en særlig ånd, som sygehuset fremhæver. F.v. i civilt tøj cheflæge Kristjar Skajaa, Vibeke Krøll (liggende) og Per Askholm Madsen. – Foto: Joachim Rode

Det forjættede hus på Skejby Mark

»Jeg kan navnene på alle vores overlæger, og det tror jeg, at de færreste cheflæger kan sige.

Kristjar Skajaa, cheflæge

Dagens Medicin kårer i dag **Skejby Sygehus** som landets bedste. En succes uden lige – og meget langt fra den modstand, som sygehuset oplevede i 1980'erne. Fra bl.a. en ung Odder-læge, som krævede Skejby omdannet til plejehjem. Han blev klogere – og cheflæge. Skejby har løst det århusianske sundhedsvæsens gordiske specialeknode og blev hurtigt en magnet for driftige læger

■ AF JONAS GAMRATH RASMUSSEN

Som ung reservelæge prydede hans billede en dag forsiden på Århus Stiftstidende. Byg Skejby Sygehus om til et plejehjem, lød budskabet fra Kristjar Skajaa. Det var dengang i slutningen af 1980'erne, hvor sygehuslukninger i Århus og omegn

var på alles læber. Kristjar Skajaa arbejdede på Odder Sygehus og protesterede sammen med en række yngre kolleger mod byggeriet i Skejby, som ville være dødsstødet til de mindre sygehuse.

Skæbnen ville, at han i 1996 blev ansat på Skejby Sygehus. Sygehuset tegnede allerede her til at blive en succes, og selv en læge, som nu er cheflæge, kan jo læse fremtiden forkert.

I samme periode som avisforsiden kæmpede en ung Johannes Flensted-Jensen (S) for at få sit politiske gennembrud. Han stillede op til Århus Amtsråd i 1989, og protesten mod lukningen af Skanderborg og Ebeltoft sygehuse var den politiske platform, der blev startskuddet til en stor karriere i århusiansk lokal- og regionalpolitik. Skejby Sygehus var trumfkortet for dem, der sloges for sygehuslukninger – og dermed ikke et sygehus, Johannes Flensted-Jensen var stor tilhænger af.

Skæbnen ville, at han for et par uger siden valgte at holde sin afskedsreception på Skejby Sygehus. Samlingen af alle århusianske sygehuse på Skejby Mark blev uden sammenligning hans vigtigste politiske projekt og skulle derfor også være rammen for hans politiske sortie.

»Skejby har altid spillet en vigtig rolle for mig. Da de tog første spadestik til det nye hospital 26. oktober, repræsenterede det en perfekt afslutning for mig. Muligheden for at realisere planen om et samlet universitetshospital var en af hovedårsagerne til, at jeg overhovedet stillede op til regionsrådet efter mine år som amtsborgmester i Århus,« siger Johannes Flensted-Jensen (S).

Han har nu trukket sig fra politik med bl.a. otte år som amtsborgmester på cv'et og må konstatere, at den oprindelige skepsis over for byggeriet af Skejby Sygehus er gjort godt og grundigt til skamme.

»Skejby er blevet sådan et fantastisk sygehus, fordi vi fik mulighed for at tænke nyt - fysisk og indholdsmæssigt. Det blev symbolet på den unikke konstruktion Århus Universitetshospital, hvor vi har koblet forskning og behandling,« siger Johannes Flensted-Jensen.

Det var ham, der i 2004 foreslog at rykke de århusianske sygehuse ud på Skejby Mark i et samlet universitetshospital, som efter planen skal tage imod de første patienter i 2015. Men at det overhovedet var muligt, skyldes mange års konsekvent udbygning af Skejby og omplaceringer af specialer.

Den gordiske knude

1980'ernes sygehusvæsen i Århus Amt manglede på mange måder mål og retning. I 20 år havde byer og amter rundt om i landet bygget nye sygehuse i højt gear, mens man i Århus Amt stod i stampe. Amtet havde flere små sygehuse, end godt var, samtidig med at man i Århus by havde flere sygehusmatrikler med mange af de samme specialer. Men sygehuslukninger og specialesammenlægninger var fagligt og politisk sprængfarlige. Ideen om at bygge nyt syd for Århus blev f.eks. forkastet, fordi flere politikere ikke ville være med til at fjerne patientunderlaget fra Odder

➤ Fortsættes side 6

Derfor er Skejby Danmarks bedste hospital

- ▶ Skejby scorer den højeste gennemsnitskarakter for de 16 specialer eller afdelinger, hospitalet bliver bedømt på. Hvis man ser bort fra tand-mund-kæbe-kirurgien, får Skejby første- eller andenpladser inden for alle de behandlingsområder og støttefunktioner, hospitalet har.
- ▶ På en række specialer råder Skejby over landets bedste afdelinger: Det gælder for gynækologi, obstetrik, urologi, pædiatri, nefrologi, infektionsmedicin og mikrobiologi. Samtidig er hospitalet bedst til thoraxkirurgi, karkirurgi og blodbank og næstbedst til kardiologi, hvilket har givet det årets pris som Danmarks bedste til hjerte-kar-behandling. I alt bliver det til 10 førstepladser.
- ▶ Når Skejby vinder, skyldes det også, at hospitalet kan bryste sig af at være det sted, som flest sundhedsfaglige personer ville foretrække, hvis deres pårørende skulle behandles. Hospitalet scorer gennemsnitligt flest stemmer pr. speciale eller afdeling.
- ▶ Rigshospitalet får dog kun marginalt færre stemmer pr. speciale eller afdeling og er inden for mange områder Skejby største konkurrent. Her skal nævnes, at Rigshospitalet bliver bedømt på over dobbelt så mange specialer og støttefunktioner som Skejby.
- ▶ Med i vurderingen indgår også, at Skejby scorer højt på de generelle forhold på hospitalet, såsom hygiejne og patientmedinddragelse og patienttilfredshed. Her er kun Vejle Sygehus og Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder bedre.

Skejby vinder, men Riget bider fra sig

De store hospitalers rangorden

	Basale nøgletal Point	Støttefunktioner m.v. Gennemsnitligt antal Point	Behandlinger Point	Samlet Point	
1	Skejby Sygehus	80	88	139	307
2	Rigshospitalet	65	93	117	275
3	Århus Sygehus	65	82	123	270
4	Odense Universitetshospital, Odense	65	72	102	239
5	Aalborg Sygehus	65	63	90	218
6	Herlev Hospital	47	58	76	181
7	Hospitalsenheden Vest (Herning, Holstebro, Ringkøbing, Tarm)	65	31	73	169
8	Hilleroed Hospital	47	47	72	166

> Fortsat fra side 5

Lokomotivet. Skejby fik tidligt en succesfuld hjerteafdeling, som i høj grad har været med til at skabe hospitalets fremdrift. – Foto: Jesper Balleby

Sygehus. Nybyggeriet i Skejby var et kærekompromis, som var politisk spiseligt. Det viste sig at blive det vendepunkt, som løsnede op for den gordiske specialeknude, forklarer Arne Rolighed, som er direktør for Kræftens Bekæmpelse og var amtsundhedsdirektør i Århus gennem 1990'erne.

»Læger var anderledes positivt indstillede, når de blev tilbudt at flytte i splinternye lokaler med det rigtige udstyr og større rammer. Bare der stod Skejby på visitkortet, var det nemt at blive enige,« forklarer Arne Rolighed.

Det nye byggeri i Skejby var ikke ekstravagent. Der var hverken en flot udsmykket forhal eller et pompøst auditorium. Men det var funktionelt og i både praktisk og overført betydning bygget i jordhøjde. Skejby blev født til at løse et konkret pladsmangelproblem, og det kunne næsten ikke undgå at få medvind og opbakning fra begyndelsen, mener Arne Rolighed.

»Proppen røg af anlægsbudgettet, men på det tidspunkt havde sygehusvæsenet altså ligget under drejet i 20 år. De nye mursten gav mulighed for vækst, at tænke nyt, og stimulerede arbejdsglæden,« forklarer han.

Udbygning giver gejst

Gennem alle årene har Skejby Sygehus løbende fået tilført flere afdelinger, nye bygninger og nye forpligtelser. Det seneste skud på stammen er retsmedicinsk institut, som stod færdigt i slutningen af 2007. I den umiddelbare horisont venter det nye hospital, som sikrer, at de ikke går i stå derude. Spørger man personalet, har de år efter år fremhævet det sammenhold, som opstår, når man som samlet gruppe skal finde sin plads i sygehusvæsenet. Johannes Flensted-Jensen kalder det for den særlige Skejby-ånd, som også poli-

tikerne har været ivrige efter at bakke op om.

»Det er klart, at det har været en inspiration for alle, at Skejby hele tiden har været under udvikling. Der har været en pionerånd, som jeg stadig oplever med ufornindsket styrke derude,« siger han.

Også Kristjar Skajaa bekræfter, at det giver en enorm gejst, at Skejby Sygehus altid har været ved at bygge nye ting op i stedet for at skulle skære ned og rive ned. Men ledelsen har også kæmpet for at bevare den gejst, fremhæver han.

»Vi har fastsat fælles sprog, visioner og strategier for, hvordan vi arbejder i det daglige. F.eks. bliver alle nye medarbejdere instrueret i den Skejby-ånd, at vi altid hilser på hinanden og patienterne. Det giver en enorm tryghed for patienterne,« siger Kristjar Skajaa.

Højt specialiseret nærhed

Det begyndte med hjerterne. Flytningen af hjertemedicinsk afdeling til Skejby fra Århus Kommunehospital gav noget af den plads, som Århus Kommunehospital havde skreget på. At det netop er den prestigefyldte hjertebehandling, som tidligt har tegnet Skejby Sygehus' udvikling, er af stor betydning, forklarer Arne Rolighed.

»I en tid med knaldhård udgiftspolitik lykkedes det Skejby Sygehus at sprænge de økonomiske rammer. Det hænger bl.a. sammen med, at de fik det meget velestimerede hjerteområde til hospitalet som det første. Det var vigtigt, at det første speciale var et succes speciale,« siger Arne Rolighed.

Selvom hospitalet vinder prisen som Danmarks bedste hospital for et højt niveau på alle afdelinger, der senere er kommet til, er mærkatet hjertespecialister stadig solidt plantet i den århusianske bevidsthed. Når praktiserende læge Roar Maagaard fra

Skejby's historie

- Skejby Sygehus blev født efter et større politisk spil om en ny sygehusplan. Planer om at bygge nyt i det sydlige Århus blev skrinlagt, og i stedet blev Skejby Mark valgt som byggegrund. Kort efter indvielsen af Skejby blev de mindre sygehuse i Skanderborg og Ebeltoft lukket.
- Første afdeling af sygehuset blev taget i brug i 1987, hvor hjertebehandlingen blev flyttet til Skejby for at give plads til en udvidelse. Siden er en række afdelinger flyttet fra de øvrige Århus-sygehuse til Skejby.
- Fra begyndelsen har der været planlagt løbende udvidelser. Den seneste planlagte udvidelse stod færdig i 2007, hvor sygehuset indviede nye lokaler til retsmedicinsk institut. Det næste bliver udvidelsen af intensivafdelingen, udflytningen af Respirationscenter Vest fra Århus Sygehus og et nyt stråleterapicenter, som skal drives fra onkologisk afdeling på Århus Sygehus.
- Det nye sygehus blev fra begyndelsen tænkt som en del af Århus Universitetshospital og forskningssamarbejdet med universitetet. I 1992 flyttede de kliniske forskningslaboratorier under klinisk institut til Skejby, og hospitalets første auditorier blev bygget.

Skejby i tal

- Århus Universitetshospital, Skejby indeholder fem samlinger af specialafdelinger, der behandler hver sin gruppe af patienter:
- Infektionsmedicinske patienter, hjerte- og lungepatienter, urinvejskirurgiske og nyremedicinske patienter, karkirurgiske patienter samt børn, fødsler og gynækologiske patienter.
- 3.289 ansatte
- 420 normerede senge, 48 intensivsenge, 48 hotelsenge og 43 dialysepladser
- Nettobudget i 2010 på 2,1 mia. kr.
- Ca. 30.700 indlæggelser årligt og ca. 177.000 ambulante besøg

– og Det Nye Universitetshospital

- I oktober blev det første spadestik taget til Det Nye Universitetshospital i Skejby, hvor de fire sygehusmatrikler i Århus skal samles. Det Nye Universitetshospital skal opdeles i syv faglige fællesskaber/blokke for at sikre overskueligheden i hospitalet, der bliver Nordens største hospital.
- Budgettet for det nye hospital er på 8,9 mia. kr. inkl. udstyr - regeringens ekspertudvalg har bevilget 6,3 mia. kr. til hospitalet, som ventes at kunne modtage de første patienter i 2015.
- 9.000 ansatte
- 1.000 studerende
- 40-50 pct. af al hospitalsaktivitet i Region Midtjylland
- 100.000 indlæggelser årligt og ca. en million patienter på ambulante besøg
- Det nye byggeri integrerer det eksisterende Århus Universitetshospital, Skejby.
- Der bygges 232.000 nye kvm. hospital, så den samlede hospitalsby fylder ca. 400.000 kvm.

Århus-forstaden Skødstrup har mistanke om hjertesygdom, dukker Skejby Sygehus op som det naturlige bindeled i tankerækken.

»Hjertemedicinsk afdeling er en højt specialiseret afdeling, men som praktiserende læger og patienter oplever vi alligevel, at vi har en meget nem tilgang. De er eksperter i at få subakutte patienter hurtigt afklaret, så de kan sende dem tilbage til os, hvis de ikke fejler noget alvorligt, eller hvis vi som praktiserende læger kan stå for den medicinske behandling. På den måde har de mere plads til de patienter, som er mest syge, og lader ikke deres patienter vente unødigt,« siger Roar Maagaard.

Født som universitetshospital

Roskilde Sygehus er bygget i samme tid som Skejby - af samme arkitekt, C.F. Møller, og med en lignende arkitektonisk udformning. Men i modsætning til Roskilde Sygehus, som i mange år har stået alene,

> Fortsættes side 8

Direktøren. Per Askholm Madsen er relativt ny direktør for Skejby, men en erfaren vinder af Danmarks Bedste Hospital: Han fik prisen i 2007 med Vejle Sygehus - og tog den med til Skejby i 2008 og får den nu altså også i år - Foto: Joachim Rode

